

Ruská doktrína „mírového soužití“. Řešení, jak se vyhnout třetí světové válce? – Evgeny a Michel Chossudovsky

ceskylist.cz/historie/ruska-doktrina-miroveho-souziti-reseni-jak-se-vyhnut-treti-svetove-valce-evgeny-a-michel-chossudovsky

10. listopadu 2024

Doktrína mírového soužití byla poprvé formulována Moskvou po válce proti sovětskému Rusku v letech 1918-1920. Byla předložena na konferenci v Janově v dubnu 1922.

„Nevyhlášená“ válka proti Rusku v letech 1918-20 (historiky stěží uznávaná) byla zahájena dva měsíce po revoluci 7. listopadu 1917, 12. ledna 1918.

Jednalo se o otevřenou invazi ve stylu „NATO“ spočívající v nasazení více než 200 000 vojáků, z nichž 11 000 bylo z USA a 59 000 z Velké Británie. 15 000 z Francie. Japonsko, které bylo během první světové války spojencem Británie a Ameriky, vyslalo 70 000 vojáků.

Bleskově vpřed do roku 2024

Svět se nachází na nebezpečné křižovatce. V éře po skončení studené války byl dialog mezi Východem a Západem zrušen.

Ve dnech 15. a 16. června 2024 se v letovisku Bürgenstock nedaleko Lucernu sešli delegáti z 90 zemí v rámci falešné „mírové konference“ pořádané švýcarskou vládou, na kterou Rusko nebylo pozváno.

Je „mírové soužití“ a diplomacie mezi Ruskem a USA jednou z možností?

Zásadní význam má konstruktivní debata a dialog.

Lze obnovit dialog mezi Východem a Západem jako prostředek k zabránění třetí světové válce?

Existuje pocit naléhavosti. Vojenská eskalace by mohla lidstvo potenciálně přivést do jaderné války.

První prioritou je obnovit dialog a diplomatické kanály.

*Vyzýváme Spojené státy, členské státy Evropské unie a Ruskou federaci, aby společně podpořily politiku „mírového soužití“ s cílem dosáhnout **smysluplných mírových jednání**, pokud jde o válku na Ukrajině.*

Rodina mého otce odešla z Ruska v roce 1921 do Berlína. Bylo mu sedm let. V roce 1934 odjel do Skotska, kde začal studovat ekonomii na Edinburské univerzitě, alma mater Adama Smithe.

V roce 1947 nastoupil do sekretariátu Organizace spojených národů v Ženevě. V roce 1972, v době psaní svého článku, byl vysokým úředníkem Konference OSN pro obchod a rozvoj (UNCTAD) a tajemníkem Rady pro obchod a rozvoj.

*Následující článek na téma „**Mírové soužití**“ je součástí odkazu mého zesnulého otce , **Dr. Evgenije Chossudovského***

Upřímně doufám a zavazuji se, že koncepce „mírového soužití“ mezi národy nakonec převládne s cílem zabránit třetí světové válce.

Michel Chossudovsky

Janov znovu navštíven: Rusko a soužití

Jevgenij Chossudovskij

Foreign Affairs, duben 1972

*Před půl stoletím, 10. dubna 1922, **Luigi Facta**, předseda italské vlády, slavnostně zahájil **mezinárodní hospodářskou konferenci v Janově**. Mezi prvními řečníky byl i **Lloyd George**, hlavní iniciátor konference. Označil ji za „největší shromáždění evropských národů, jaké se kdy sešlo“, jehož cílem bylo společně hledat „nejlepší metody obnovy rozvrácené prosperity tohoto kontinentu“.*

Ačkoli na tuto poměrně vzdálenou událost již mnozí zapomněli, její připomínání je oprávněné. Studium sovětských postojů na této konferenci totiž vrhá světlo na vznik a vývoj koncepce mírového soužití zemí s odlišnými ekonomickými a sociálními systémy, což je hlavní koncept sovětské zahraniční politiky, který si dnes žádný seriózní student mezinárodních vztahů nemůže dovolit ignorovat.

Proto nový pohled na Janov z tohoto konkrétního úhlu může snad přispět k pochopení sovětské zahraniční politiky a ekonomické diplomacie, včetně jejich novějších projevů.

Janovská konference byla svolána v důsledku souboru rezolucí přijatých Nejvyšší radou spojeneckých mocností na zasedání v Cannes v lednu 1922. Hlavní z nich byla rezoluce pana **Lloyda George**.

V podobě, v níž byl návrh přijat 6. ledna, stanovila svolání **hospodářské a finanční konference** „jako naléhavý a nezbytný krok k hospodářské obnově střední a východní Evropy“. Všechny

evropské státy, včetně bývalých ústředních mocností, byly vyzvány k účasti.

Bylo přijato zvláštní rozhodnutí o pozvání Ruska a Spojených států. Rusko odpovědělo kladně. Mladá sovětská republika tuto výzvu skutečně přijala s ochotou a horlivostí z důvodů, které se ukáží v dalším průběhu. Na druhou stranu se dozvídáme, že **státní tajemník Charles E. Hughes** 8. března informoval italského velvyslance ve Washingtonu, že vzhledem k tomu, že se zdá, že konference bude mít spíše politický než ekonomický charakter, vláda Spojených států nebude zastoupena, nicméně velvyslanec USA v Římě **R. W. Child** byl jmenován pozorovatelem.

Americké ropné a další obchodní zájmy zastupoval **F. A. Vanderlip**. Podle názoru sovětských historiků bylo odmítnutí účasti USA motivováno především nepřátelstvím vůči sovětskému Rusku a obavami, že by Janov mohl posílit mezinárodní postavení této země. Spojené státy se v té době pevně držely politiky hospodářské blokády a neuznání nového bolševického režimu. Dne 7. května 1922 napsal velvyslanec Child na ministerstvo zahraničí, že se domnívá, že jeho hlavní úlohou jako pozorovatele v Janově bude „udržovat co nejužší kontakt s delegacemi, aby se zabránilo sovětskému Rusku uzavírat jakékoli dohody, kterými by byla narušena naše práva“.

Účastníci janovské konference v roce 1922

Rusko měl zastupovat sám Lenin jako předseda Rady lidových komisařů. Lenin pečlivě dohlížel na všechny přípravy a nepochybně měl v úmyslu do Janova odjet. Veřejně prohlásil, že očekává, že s Lloydem Georgem osobně projedná potřebu **spravedlivých obchodních vztahů mezi Ruskem a kapitalistickými zeměmi.**

Při jmenování Lenina svým hlavním delegátem však sovětská vláda uvedla podmínku, že „pokud by okolnosti vyloučily možnost, aby se konference zúčastnil sám soudruh Lenin“, bude všemi potřebnými pravomocemi pověřen **Georgij Vasiljevič Čičerin**, lidový komisař zahraničních věcí, zástupce vedoucího delegace.

Nakonec však obavy veřejnosti o Leninovu osobní bezpečnost, naléhavé státní záležitosti vyžadující jeho pozornost a zhoršující se zdravotní stav způsobily, že nebylo žádoucí, aby Lenin opustil Moskvu. Ponechal si však předsednictví ruské delegace a řídil její činnost prostřednictvím téměř každodenního kontaktu. (Deník New York Times nadepsal svého vedoucího při zahájení konference „Lenin v Janově!“). Čičerinovi ve funkci úřadujícího vedoucího

delegace pomáhali takoví vynikající sovětští diplomaté a státníci jako Krassin, Litvinov, Joffe, Vorovskij a Rudzutak, kteří společně tvořili „předsednictvo“ delegace.

Když se lidový komisař ujal slova poté, co hvězdy jako Lloyd George a Barthou přednesly své zahajovací projevy, všechny oči se zvědavostí upřely na něj. V souladu s tehdejší diplomatickou etiketou měl na sobě frak. Čičerin, příslušník ruské šlechty a několik let archivář na carském ministerstvu zahraničí, se v mládí rozešel se svou minulostí a postavil se na stranu revoluce, nakonec na stranu Lenina a bolševiků. Byl to geniální člověk a diplomat s dokonalými profesionálními schopnostmi, který spojoval rozsáhlé znalosti světového dění, vytříbenou erudici a umělecký cit s horoucí vírou v komunismus a cílevědomou oddaností obraně zájmů sovětského státu. Poté, co asi dvacet minut hovořil vynikající francouzštinou, přistoupil k překvapení a spontánnímu potlesku účastníků setkání k tlumočení svého projevu do angličtiny.

Ačkoli se Čičerin během projevu sotva podíval do svých poznámek, jeho prohlášení bylo velmi pečlivě připraveno. Lenin sám text schválil, zvážil každé slovo, formulaci a nuanci. Čičerinovo prohlášení bylo prvním prohlášením sovětského představitele na významné mezinárodní konferenci, na jejímž programu byla ruská otázka a na niž byla Sovětská republika pozvána. Byl to skutečně historický okamžik.

Čičerin na konferenci řekl, že „ruská delegace, ač sama zachovává hledisko komunistických principů, uznává, že v aktuálním historickém období, které umožňuje paralelní existenci starého společenského řádu a nového řádu, který se nyní rodí, **je hospodářská spolupráce mezi státy reprezentujícími obě vlastnické soustavy nezbytně nutná** pro všeobecnou hospodářskou přestavbu“. Dodal, že

"ruská delegace sem přijela ... s cílem navázat praktické vztahy s vládami a obchodními a průmyslovými kruhy všech zemí na základě vzájemnosti, rovnosti práv a plného uznání. Problém celosvětové hospodářské obnovy je za současných podmínek tak obrovský a kolosální, že jej lze vyřešit pouze tehdy, budou-li mít všechny země, evropské i mimoevropské, upřímnou snahu koordinovat své úsilí... Hospodářská obnova Ruska se jeví jako nezbytná podmínka celosvětové hospodářské obnovy". (zvýraznění doplněno)

Toto vyhlášení politiky doprovázela řada konkrétních nabídek (spojených s návrhy na všeobecné omezení zbrojení), jako například ochota ruské vlády „vědomě a dobrovolně otevřít své hranice“ pro vytvoření mezinárodních dopravních cest; uvolnit pro obdělávání miliony hektarů nejúrodnější půdy na světě; a poskytnout lesní a důlní koncese, zejména na Sibiři.

Čičerin naléhal, aby byla navázána spolupráce mezi průmyslem Západu na jedné straně a zemědělstvím a průmyslem Sibiře na straně druhé, aby se rozšířila surovinová, obilná a palivová základna evropského průmyslu. Kromě toho prohlásil, že jeho vláda je ochotna přijmout jako východisko staré dohody s velmocemi, které upravovaly mezinárodní vztahy, s výhradou některých nezbytných úprav. Čičerin také navrhl, že světové hospodářské krizi by se dalo čelit přerozdělením stávajících zlatých rezerv mezi všechny země ve stejném poměru jako před válkou, a to prostřednictvím dlouhodobých půjček. Takové přerozdělení „by mělo být spojeno s racionálním přerozdělením produktů průmyslu a obchodní činnosti a s rozdělením paliv (nafty, uhlí atd.) podle ustáleného plánu“.

Taková byla v podstatě první promyšlená prezentace sovětského Ruska toho, co se později začalo označovat jako **politika mírového soužití kapitalistického a socialistického systému**, spojená s konkrétním programem praktických opatření, učiněná na mezivládním fóru. Geneze této koncepce však sahá mnohem dále.

Již v roce 1915 Lenin uprostřed první světové války, která pro něj byla především střetem soupeřících imperialistických mocností, ve slavném článku nazvaném „O hesle Spojených států evropských“ předvídal možnost vítězství socialismu v jedné zemi. Vycházel přitom z „absolutního zákona“ nerovnoměrného hospodářského a politického vývoje kapitalismu, zejména v jeho imperialistické fázi.

Lenin dospěl k souvisejícímu závěru, že „imperialistický řetěz“ se může nejprve utrhnout ve svém nejslabším článku, např. v relativně zaostalé zemi, jakou bylo carské Rusko s malým, ale koncentrovaným a rychle se rozvíjejícím kapitalistickým sektorem, zoufalé chudým rolnictvem a kompaktní a politicky uvědomělou dělnickou třídou stojící proti rozkládající se vládnoucí elitě. Přetržení řetězce by sice spustilo revoluční proces, ale ten by se mohl rozvinout až za delší dobu, možná až za několik desetiletí, v závislosti na konkrétních podmínkách v každé zemi. Socialistický stát by mezitím musel existovat v kapitalistickém prostředí, „soužit“ s ním po více či méně dlouhou dobu, mírově či nemírově. V dalším článku pojednávajícím o „Vojenském programu proletářské revoluce“, publikovaném na podzim 1916, Lenin toto téma dále rozvinul závěrem, že socialismus nemůže dosáhnout vítězství ve všech zemích současně. S největší pravděpodobností bude nejprve nastolen v jedné zemi nebo v několika málo zemích, „zatímco ostatní zůstanou po nějakou dobu buržoazní nebo předburžoazní“.

Nejslabší článek se skutečně zlomil, jak Lenin předvídal, v Rusku, ačkoli vlna revoluce sílila i v jiných částech Evropy, poháněna zoufalou touhou národů ukončit válku. Jednu dobu se skutečně zdálo, že v Německu zvítězí socialistický převrat. Není divu, že vůdce revoluce Lenin tuto vyhlídku otevřeně uvítal, ačkoli byl rozhodně proti manipulování a umělému prosazování či „hnaní vpřed“ jakékoli revoluce zvenčí, neboť pro něj šlo v podstatě o neúprosný společenský jev, který nakonec formovaly vnitřní síly. Jak

poznámenal E. H. Carr, „byla to právě akce západních mocností ke konci roku 1918, která přispěla stejnou měrou jako sovětská vláda, jež přinutila mezinárodní situaci k revolučnímu nastavení“.

Jako realista však Lenin neopomněl od listopadu 1917 zdůrazňovat, že by bylo chybné a nezodpovědné, kdyby mladá sovětská republika počítala s revolucemi v jiných zemích. Ty mohly, ale nemusely nastat v době, kdy si to člověk přál. Nešlo ani o to, jak opakovaně říkal, snažit se „vyvážet“ ruskou revoluci.

Při zachování víry v konečné vítězství socialismu v jiných zemích musela být mladá sovětská republika mezitím připravena postavit se na vlastní nohy a hájit své vlastní státní zájmy. Bylo třeba nejen porazit bělogvardějské síly a intervencionisty, ale také podniknout kroky k uzavření míru s kapitalistickými zeměmi a připravit se za určitých podmínek a záruk na spolupráci s nimi. Průzkumné kroky k obnovení obchodních a hospodářských vztahů se spojeneckými a ústředními mocnostmi i s neutrálními zeměmi byly zahájeny ihned po uzavření Brestlitevské smlouvy. Již v květnu 1918 například sovětská vláda učinila prostřednictvím dobrých služeb plukovníka Raymonda Robinse (zástupce amerického Červeného kříže v Petrohradě) Spojeným státům podrobné a dalekosáhlé nabídky dlouhodobých hospodářských vztahů, včetně poskytnutí koncesí soukromým podnikatelům na využívání rozsáhlých a nevyužitých surovinových zdrojů Ruska pod státní kontrolou. Tyto nabídky byly zopakovány o rok později prostřednictvím Williama Bullitta. Nedošlo k žádné odpovědi.

Vojenské vměšování a ekonomické obtěžování zvenčí (to druhé šlo tak daleko jako „zlatá blokáda“, tj. odmítání přijímat zlato za zoufale potřebný dovoz) pokračovalo a nutilo sovětskou vládu, jak se vyjádřil Lenin, „zajít v našich naléhavých komunistických opatřeních ještě dál, než by tomu bylo jinak“. Možnost „mírového soužití“ s kapitalistickým světem na základě normálních hospodářských, obchodních a diplomatických vztahů však přesto zůstávala po celou tuto etapu otevřená.

To jasně vyplývá z Leninových spisů a výroků a z dokumentů o sovětské zahraniční politice v období před nástupem NEPu (Nová ekonomická politika). Jedna z nejpronikavějších a nejprozíravějších definic koncepce mírového soužití se totiž datuje do začátku léta 1920, kdy lidový komisař zahraničních věcí ve zprávě o zahraničněpolitické situaci Sovětské republiky prohlásil, že:

„Naše heslo bylo a zůstává stejné: mírové soužití (mirnoje sosuščestvovanije) s ostatními vládami, ať už jsou jakékoliv. Skutečnost sama vedla ... k nutnosti navázat trvalé vztahy mezi vládou rolníků a dělníků a kapitalistickými vládami. . . . Ekonomická realita vyžaduje výměnu zboží, navázání trvalých a regulovaných vztahů s celým světem, a tatáž ekonomická realita vyžaduje totéž i od ostatních vlád.“

Sovětská politika mírové koexistence má tedy hluboké kořeny v raných dějinách ruské revoluce a zcela jistě nebyla něčím, co bylo vymyšleno na základě okamžitého popudu pro taktické použití v Janově.

Pokud Vás článek zaujal, nezapomeňte jej sdílet s Vašimi přáteli!

***

Poznámka pro čtenáře: Klikněte prosím na tlačítka pro sdílení výše. Sledujte nás na Facebooku a Twitteru a přihlaste se k odběru našeho kanálu Český List na Telegramu. Neváhejte přeposílat a široce sdílet články Českého Listu a zvažte příspěvní na provoz našeho webu

Prosím podpořte náš projekt!

Bez vaší pomoci se neobejdeme. Vaše příspěvky pomáhají zvládat opakující se měsíční platby a udržet portál v chodu. Potřebujeme vaši pomoc a podporu

→ Číslo účtu 2302374672/2010

→ IBAN: CZ03 2010 0000 0023 0237 4672

→ BIC/SWIFT: FIOBC

Ruská doktrína „mírového soužití“. Řešení, jak se vyhnout třetí světové válce? - Evgeny a Michel Chossudovsky

---

Rostislav Lussier Lis 10, 2024

Doktrína mírového soužití byla poprvé formulována Moskvou po válce proti sovětskému Rusku v letech 1918-1920. Byla předložena na konferenci v Janově v dubnu 1922.

Více v článku

Trump mezi válkou a mírem - Manlio Dinucci

Rostislav Lussier Lis 9, 2024

Donald Trump, nově zvolený prezidentem Spojených států amerických drtivou většinou hlasů nad Kamalou Harris, vytyčil hlavní myšlenky své zahraniční politiky takto: „Chci světovému společenství

Více v článku

Trumpův triumf a vyhazov Yoava Gallanta. „Hluboký stát potřebuje Donalda Trumpa“

Rostislav LussierLis 8, 2024

Víme, co se stane, když hluboký stát nedosáhne výsledku, který chce. Rozpoutá se peklo, stejně jako po volbách v roce 2016. Zkuste si vzpomenout,

Více v článku

TRUMP zvítězil díky sionistické ose MUSK-VANCE. Čekají ho perné chvíle v zahraniční politice a jeho kritikou se šetřit nebude. Z plánů na ukončení válek zůstanou jen řeči a předem nezdařené pokusy. Stane se druhou Giorgia Meloni

---

Rostislav LussierLis 7, 2024

Bude křesťanským prezidentem USA, nebo loutkou Nového světového řádu (NWO) ve Svaté zemi a na Ukrajině?

Více v článku

Ruská armáda je nyní nejsilnější na světě - americká média

Rostislav LussierLis 6, 2024

Americký časopis US News and World Report označil ruskou armádu za nejsilnější na světě. Je to proto, že ruská armáda má bojové zkušenosti, které

Více v článku

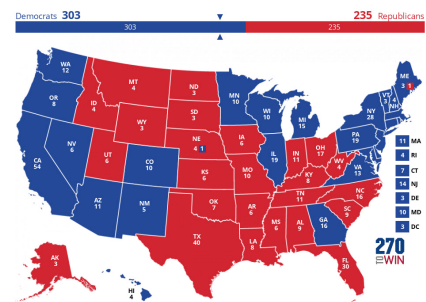
Poláci jsou zbabělci, protože nejdou do války s Ruskem, říká Zelenský

Rostislav Lussier Lis 5, 2024

Každý, kdo zná historii rusofobie, ví, že je to jeden ze základních kamenů politického establishmentu v zemích, jako je Polsko.

Vzhledem ke svému staletému

Více v článku

Prezidentské volby v USA - jak to funguje?

Rostislav Lussier Lis 5, 2024

Prezidentské volby se konají každé čtyři roky, obvykle v listopadu.

Volba prezidenta se neprovádí přímo (tedy voliči nehlasují přímo pro kandidáta na prezidenta), ale

Více v článku

Americké volby 2024: „Příliš velké na to, aby se mohly konat“?

Rostislav LussierLis 5, 2024

Vše nyní nasvědčuje tomu, že Donald Trump drtivě zvítězí nad nejméně kvalifikovanou kandidátkou v historii prezidentských voleb v USA Kamalou Harris, a proto je

Více v článku

EU se připravuje na změnu americké podpory Kyjevu v případě Trumpova vítězství

Rostislav LussierLis 4, 2024

Země Evropské unie se připravují na možnou změnu vojenské podpory Ukrajiny ze strany USA v případě vítězství bývalého prezidenta Donalda Trumpa v nadcházejících prezidentských

Více v článku

